

51112214 : สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

คำสำคัญ : การจัดการภูมิปัญญา,การละเล่นท้องถิ่น,ชุมชนย่านวัดคูสิดาราม

จิตรานันท์ แสงศรีจันทร์ : แนวทางการจัดการภูมิปัญญาการละเล่นท้องถิ่นชุมชนย่านวัดคูสิดาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.สุภาภรณ์ จินตมณีโรจน์. 130 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการจัดการภูมิปัญญาการละเล่นท้องถิ่นในย่านวัดคูสิดาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่เก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมภูมิปัญญาสืบทอดและสืบสานมานับตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะภูมิปัญญาการละเล่นท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ การละเล่นกระบี่กระบอง การละเล่นกลองยาว การละเล่นผีลอบ การละเล่นแม่ศรีและการละเล่นลิงลม ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาจากเอกสาร การลงภาคสนาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์การสังเกตและการสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้ภูมิปัญญาการละเล่นบางอย่างหายไป เช่น การละเล่นผีลอบ การละเล่นแม่ศรีและการละเล่นลิงลม แต่การละเล่นบางอย่างยังคงมีการสืบทอดจวบจนถึงปัจจุบัน เช่น การละเล่นกระบี่กระบองและการละเล่นกลองยาว ปัจจุบันการอนุรักษ์และการถ่ายทอดภูมิปัญญาการละเล่นท้องถิ่นมีเพียงประชาชนชาวบ้านเพียงกลุ่มเล็กๆเท่านั้นที่พยายามดำรงรักษาภูมิปัญญาการละเล่นท้องถิ่นเหล่านี้ไว้ที่นับวันอาจสูญหายไปจึงควรหาแนวทางการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นย่านวัดคูสิดารามที่เหมาะสม

จากการศึกษา พบว่า ควรมีแนวทางการจัดการภูมิปัญญาการละเล่นท้องถิ่นย่านนี้ในอนาคต ดังนี้ ควรมีการสร้างองค์ความรู้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ชาวบ้านและเยาวชนเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ สืบทอดการละเล่นท้องถิ่น ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบสื่อโทรทัศน์ แผ่นพับ สื่อออนไลน์ต่างๆและควรมีการสนับสนุนประชาชนชาวบ้านในการเป็นผู้นำการถ่ายทอดภูมิปัญญาการละเล่นท้องถิ่น ทั้งนี้ควรได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหลายภาคส่วนทั้งชาวบ้าน วัด โรงเรียนในชุมชน สำนักงานเขตบางกอกน้อย กองการท่องเที่ยว สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เครือข่ายการท่องเที่ยวภาคประชาชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกระทรวงวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการสืบสานและฟื้นฟูภูมิปัญญาการละเล่นอันเป็นอัตลักษณ์ย่านวัดคูสิดารามให้คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

51112214 : MAJOR : CULTURAL RESOURCE MANAGEMENT

KEY WORD : MANAGEMENT TO WISDOM, FOLK PLAY, DHUSITHDHARAM
COMMUNITY

JITTRANAN SANGSRIJAN : MANAGEMENT OF FOLK PLAY IN WAT
DHUSITHDHARAM COMMUNITY, BANGKOK NOI, BANGKOK ADVISOR. :
ASSOC.PROF.SUPAPORN JINDAMANEEROJ. 130 pp.

This study aimed to the local of wisdom in Dusitaram area Bangkok – Noi, Bangkok that is an ancient history area, culture and heritage inherited wisdom since Rattanakosin period. In particular, local folk wisdom has playing sword, drum, Phee lop game, Mae-sri game and Ling – Lom game. We are using qualitative research and the method of study by document, into area, using interviews, observations and focus group discussion.

The result showed that with the current economic and social wisdom to play some game lost as Phee lop game, Mae-sri game and Ling – Lom game. But some game are still successors until the present, for example drum, Krabi action etc. Current conservation and transfer of local folk wisdom that only a small group of scholars who try to maintain these local folk wisdom that present might be lost. We should find ways to manage these local folk wisdom in Dusitaram properly.

The study found that there should be guideline for the management of local folk wisdom in the future. This neighborhood should have basics knowledge should be organized to encourage young people have importance of conservation ,inherited local folk wisdom. Then we should promoted in a television, brochures, online media, and some scholar should be lead for local folk wisdom. There are many cooperation support from many sector such as local people, school, Bangkok – Noi office, Division of Tourism , Culture sports and Tourism Department Bangkok, network of tourism, Tourism Authority of Thailand and the Ministry of Culture. All support sectors for restoration of heritage folk wisdom in Dusitsram to remain sustainable.

Program of Cultural Resource Management Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2012

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีทั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำ ประเด็นต่างๆของการศึกษาและชี้แนวทางอันเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และแก้ไขงานให้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากรองศาสตราจารย์สุภาภรณ์ จินตมาณีโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณีวรรณ ศิวนิมและรองศาสตราจารย์ สุรพล นาละพินธุ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำสิ่งที่ดี ที่สุดและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สาขา การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม คณะโบราณคดีทุก ท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาต่างๆ ทำให้ผู้ศึกษามีความรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้ในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้กรุณาให้สัมภาษณ์และให้ความร่วมมือใน การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวบ้านย่านวัดคูสิดาราม แขวงอรุณอมรินทร์ เขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะนายประจวบ ทองคำสุก นายวิทยา นุชรักษา นายประชุม สวนการุณ พันเอกนิรันดร์ ทองน้อย นางบุญศรี สอนองคุณนางชูศรี ทองคำสุก นางอุษณีย์ รัตนสมบัติทิวิและนายมานพ อยู่ดินนอกจากนี้ขอขอบพระคุณนายระพีพัฒน์ เกษโกศล กองการ ท่องเที่ยว สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ที่สำหรับข้อมูลและคำแนะนำ ต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบคุณแรงสนับสนุนความช่วยเหลือและกำลังใจที่ได้รับจากครอบครัวแสงศรี จันทร รวมทั้งเพื่อนๆ CRM รุ่น 1 ทุกคนที่เป็นกำลังใจและแรงผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จ สมบูรณ์ลงได้

สุดท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการภูมิปัญญา การละเล่นท้องถิ่นชุมชนย่านวัดคูสิดารามหรือมีประโยชน์ต่อผู้สนใจในประการใด นับเป็นความ ปิติอย่างยิ่งที่ได้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้และหากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยไว้ ณ ที่นี้